

Slut med foderplaner.!

Læs og forstå mælkens data og fodre derefter, lyder rådet fra Hans Skovgaard, som de seneste tre år gradvis har erstattet foderplaner med hjælpeværktøjet "mælkinfo". Alle data ligger i forvejen i den mælkeprøve, mejeribilen udtager – vi skal bare lære at bruge dem, siger han.

November 2020

Anette Eckholdt, freelancejournalist for Nordan AgriCore.

Lige som andre mejerier bygger afregningen hos Them Andelsmejeri, hvortil Hans Skovgaard årligt leverer 7.250.000 kg mælk, på den daglige mælkeprøve, som udtages ved tankbilen. Og lige som andre mejerier sender Them Andelsmejeri deres prøver til analyse hos Eurofins Steins Laboratorium A/S for at få analyseret, hvilke parametre, der ligger til grund for afregningen.

Hans Skovgaard har de seneste tre år imidlertid fået flere data fra afregningsprøven om den mælk, hans køer producerer. Tolkningen af data tager det webbaserede værktøj "mælkinfo" sig af.

Foto: Anette Eckhold

Overskuelighed med gode resultater

Det er firmaet Nordan AgriCore, som udbyder servicen og sender rapporter med bl.a. energieffektivitet, protein udnyttelse, metan udledning pr. liter mælk, indhold af mættede fedtsyrer og vommens aktivitet til os. Data præsenteres i en oversigt med fire eller fem farver, hvor grønt og blå er godt, gul er medium og orange og rød er skidt. Det er både nemt at overskue, nemt at forstå og forklare til mine ansatte, forklarer Hans Skovgaard og fortsætter.

Hvis jeg har brug for faglig sparring omkring tallene i rapporterne, ringer jeg til Nordan AgriCore.

Fra i år får Hans Skovgaard ikke længere lavet foderplaner og effektivitetskontrol, og analyser af majs og græs har han også droppet. Han oplever nemlig at få det bedste

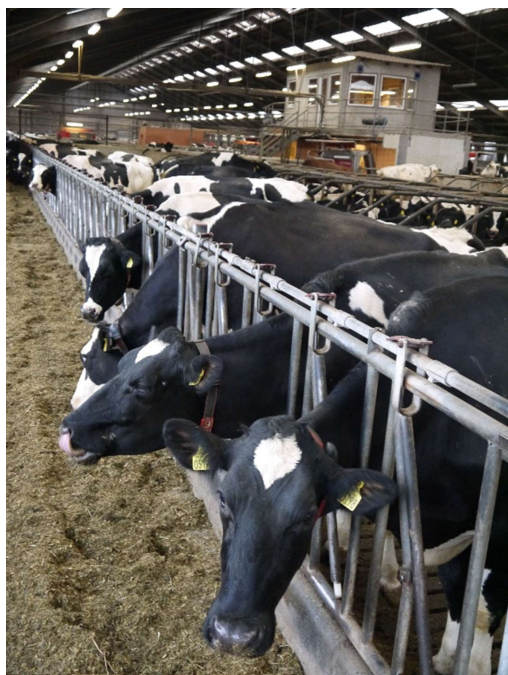
indblik i køernes ve og vel ved at kigge på output i form af mælk og gødning. Konsekvensen af at benytte "mælkinfo" er, at alle køer uanset laktation får samme foder.

Fra data til handling

I hverdagen bruger Hans Skovgaard data i "mælkinfo" til bl.a. at justere på energieffektiviteten i foderet med forholdet mellem det koncentreret foder og grovfoderet majs og græs, som normalt ligger på 65 % majs og 35 % græs. Og for at forebygge acidose (sur vom) kan der tilsættes lidt mere frøgræshalm samt evt. erstatte noget af stivelsen, som kommer fra rug- og majs mel samt kartofler, med cellevægge i form af roepiller.

Videre forklarer Hans Skovgaard, at de ikke kan undvære 200-300 g strå pr. ko pr. dag til at opnå tilstrækkelig struktur i køernes foder. Sur vom går ud over køernes generelle sundhed og dermed ydelsen. Fedt kommer han aldrig til at bruge, medmindre det er et naturligt plantetilskud med højt fedtindhold – alt andet er unaturligt i hans optik.

Easylin booster koen

Belært af tidligere bitre erfaringer med voldsomme Klebsiella-infektioner, hvor han har mistet 50 køer og efterfølgende afprøvet alverdens gode råd fra konsulenter og dyrlæger, har han nu fundet en god og holdbar løsning i Easylin – en fedt- og proteinkilde, som blandes i fuldfoderet.

Produktet er baseret på hørfrø, som via en speciel mekanisk forarbejdning – ekstrudering – indeholder meget tilgængeligt omega 3-fedtsyrer, fordøjeligt protein og aminosyrer. Hans Skovgaard giver alle malkende køer 250 gram Easylin pr. ko pr. dag. Han har tidligere brugt mere pr. ko, men med dette niveau fungerer køerne super.

Easylin køber jeg i bigbags hos Nordan AgriCore, og jeg blander det selv i foderet. Jeg ved ikke præcis, hvad det gør ved koen, men mine køer er generelt blevet sundere og ydelsen er steget, siden vi begyndte med Easylin for to et halvt år siden. Det er som om, det gør flere gode ting ved koen og booster den til at yde mere, siger Hans Skovgaard.

Lavere klimaaftryk

Brugen af Easylin i besætningen betyder også et lavere klimaaftryk pr. kg mælk. Dels på grund af den højere mælkeydelse men også fordi ekstruderet hørfrø reducerer køernes metanudledning. Disse tal ligger allerede tilgængelige i mælkeprøven i dag, så det kan undre, at man ikke allerede gør brug af dem i dag.

I udenlandske forsøg ligger ekstruderet hørfør som fedtkilde ifølge Jesper Bering meget højt i metanreduktion. En FN-rapport beskriver metanreduktioner mellem 10 og 30 procent.

I Danmark har Nordan AgriCore via "mælkinfo"-rapporter dokumenteret en lignende reduktion af besætningens metanudledning, fortæller han.

Leverandørerne i Them Andelsmejeri er også gået i gang med at kortlægge bæredygtigheden på deres ejendommen med RISE-modellen og derunder mælkenes klimaaftryk. En øvelse, som Hans Skovgaard ser frem til, da det kan blive værktøjet til fremtidige forbedringer på bedriften.

Bag "mælkinfo"

Det patenterede værktøj "mælkinfo", er startet af det franske grovvarefirma Valorex og har siden 1993 udviklet igennem internationale og europæiske projekter med en omfattende dokumentation til følge. "mælkinfo" bliver bl.a. brugt i større omfang af mælkeproducenter i Frankrig, Tyskland og England og serviceres i samarbejde med tyske og franske kollegaer.

-Jeg hørte første gang om værktøjet i 2012, og siden 2017 benytter mere end 50 danske mælkeproducenter "mælkinfo" gennem os, fortæller direktør i Nordan AgriCore; Jesper Bering og understreger, at alle, der prøver "mælkinfo" finder god mening at kigge ind i de mange data, der allerede ligger i mælkeprøverne.

Ifølge Jesper Bering er det op til de enkelte mælkeproducenter, hvor hyppigt de ønsker at modtage en mælkinfo rapport. Hans Skovgaard får en hver fjerde uge - med mulighed for at bestille rapport oftere, når han for eksempel skifter foder.

Om Hans og Joan Skovgaard

Begge er uddannet landmænd

1991: Købte gården ved Them med 40 køer og 40 ha efter hans forældre. Kvote til 60 køer

1997: Åbnede gårdbutik med oksekød og lidt svinekød

2003: Udvidede til 200 køer, installerede malkerobot

2007: Udvidede til 350 køer og udvidede gårdbutik til en delikatesse butik 10 km fra Silkeborg

2013: Udvidede til 500 køer og sand i sengene

2020: Malker 500 Holstein køer i 8 Lely Astronaut A4 robotter

Mælken leveres til Them Andelsmejeri, som udelukkende laver ost

Driver i dag alt 400 ha jord, hvor der udelukkende dyrkes majs og græs. Markbruget varetages primært af maskinstation

Hans har fire medarbejdere og nogle skoleelever.

Joan passer gårdbutikken med seks medarbejdere – heraf tre slagtere.
Årlig produktion af 700 slagtesvin på friland, kød fra kødkvægs -kvier eller stude samt æg fra mobilt hønsehus til gårdbutikken varetages af landsbrugsafdelingen.

Om kørerne

550 Holstein kør + opdræt

Ydelse pr årsko: 13.600 kg EKM

Celletal: 87.000

Reproduktionseffektivitet (insemineringsprocent x drægtighedsprocent): 0,32